

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС
ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇСОТНІ –
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ**

НАЗУСТРІЧ СВОБОДІ

**СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ
НА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ
2016 – 2021**

Ігор Пошивайло

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ – МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ –

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ ГРОМАДСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ:

- **«Музей Майдану / Музей Свободи»**
- **Український інститут національної пам'яті**
- **ГО «Родина Героїв Небесної Сотні»**
- **Міжнародний відкритий конкурс «Територія Гідності»**
- **Адміністрація Президента України**
- **Кабінет Міністрів України**

ХРОНОЛОГІЯ ПОСТУПУ

Січень 2014 – ініціатива «Музей Майдану».

Квітень 2014 – робоча група з музеєфікації Майдану.

Травень 2014 – перші експонати на виставці у Відні.

Червень 2014 – перші міжнародні консультації.

Липень 2014 – концепція музеєфікації Майдану.

Серпень 2014 – 1500 артефактів і 200 відеосвідчень.

Вересень 2014 – ініціатива «Музей Майдану / Музей Свободи».

Жовтень 2014 – виставка «Свобода»

в Національному художньому музеї України.

Листопад 2014 – лютий 2015 – виставковий проект «Творчість Свободи: (Р)еволюційна культура Майдану» в Музеї Івана Гончара.

ХРОНОЛОГІЯ ПОСТУПУ

Березень 2015 – виставка «L'art de la liberté» у Парижі.

Червень 2015 – міжнародний відкритий конкурс «Територія Гідності».

Липень 2015 – проект «Уроки Свободи».

Жовтень 2015 – січень 2016 – виставка «Майдан: від незалежності до Свободи» в Музеї історії міста Києва.

Листопад 2015 – міжнародний відеопроєкт «Windows into Protest / Вікна в протести».

Січень 2016 – державний заклад «Меморіальний комплекс Героїв Небесної Сотні і Музей Революції Гідності».

ХРОНОЛОГІЯ ПОСТУПУ

Лютий 2016 – проект «Відважні» в Українському домі, проспект «Музей Свободи».

Квітень 2016 – статус «національного».

Травень 2016 – американський інтерн, англomовна версія проспекту.

Червень – вересень 2016 – виставка «Poster Remediated» у Варшаві.

Липень 2016 – штатний розпис, перші співробітники.

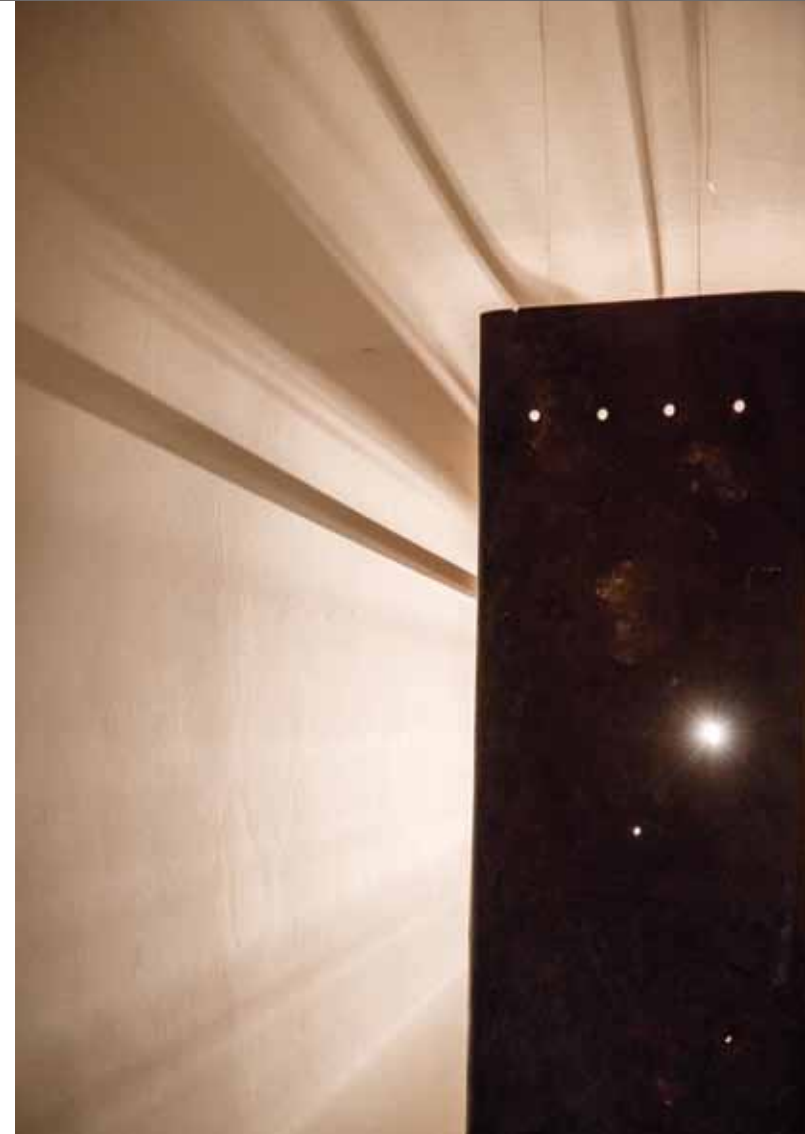
Серпень 2016 – інформаційно-рекламна кампанія «Нам пора для України жити!».

Серпень – вересень 2016 – конкурс на керівника музею.

ПІДСТАВИ ДЛЯ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ

- **ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ.**
- **УКАЗИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ.**
- **РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ.**
- **ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЙ МУЗЕЄФІКАЦІЇ МАЙДАНУ.**
- **ПРОЕКТ КОНЦЕПЦІЇ «МУЗЕЮ СВОБОДИ».**
- **СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН ІКОМ.**
- **КОНСУЛЬТАЦІЇ З МІЖНАРОДНИМИ ЕКСПЕРТАМИ.**
- **РЕЗУЛЬТАТИ ПРОЕКТІВ, ОПИТУВАННЯ, АПРОБАЦІЇ.**

- символ національної єдності та демократичного поступу суспільства;
- міждисциплінарна платформа збереження пам'яті;
- майданчик осмислення соціальних рухів та історичних процесів;
- форум для дискурсу про права людини, свободу та ідентичність;
- школа критичного мислення та соціальної відповідальності;
- інтелектуальний і креативний осередок громадських ініціатив та спільних дій;
- постравматична стратегія примирення і консолідації українського суспільства;
- центр генерування нових смислів для України
- вікно в українську ідентичність для світової спільноти;
- інструмент міжнародного партнерства та культурної дипломатії.

Місія Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності – збереження, презентація та поширення в Україні та світі історії боротьби українців за національну та особисту свободу, права та гідність; активізація громадських ініціатив для становлення демократичного суспільства в Україні.

ЦІННОСТІ

**Свобода та відкритість.
Доступність та інклюзивність.
Партнерство і довіра.
Сміливість і прийняття ризиків.
Критичність мислення.
Досконалість і професійність.
Лідерство і відповідальність.
Гідність, чесність, чутливість.
Креативність та інноваційність.
Гнучкість і динамічність.**

СТРАТЕГІЧНІ АКТИВИ

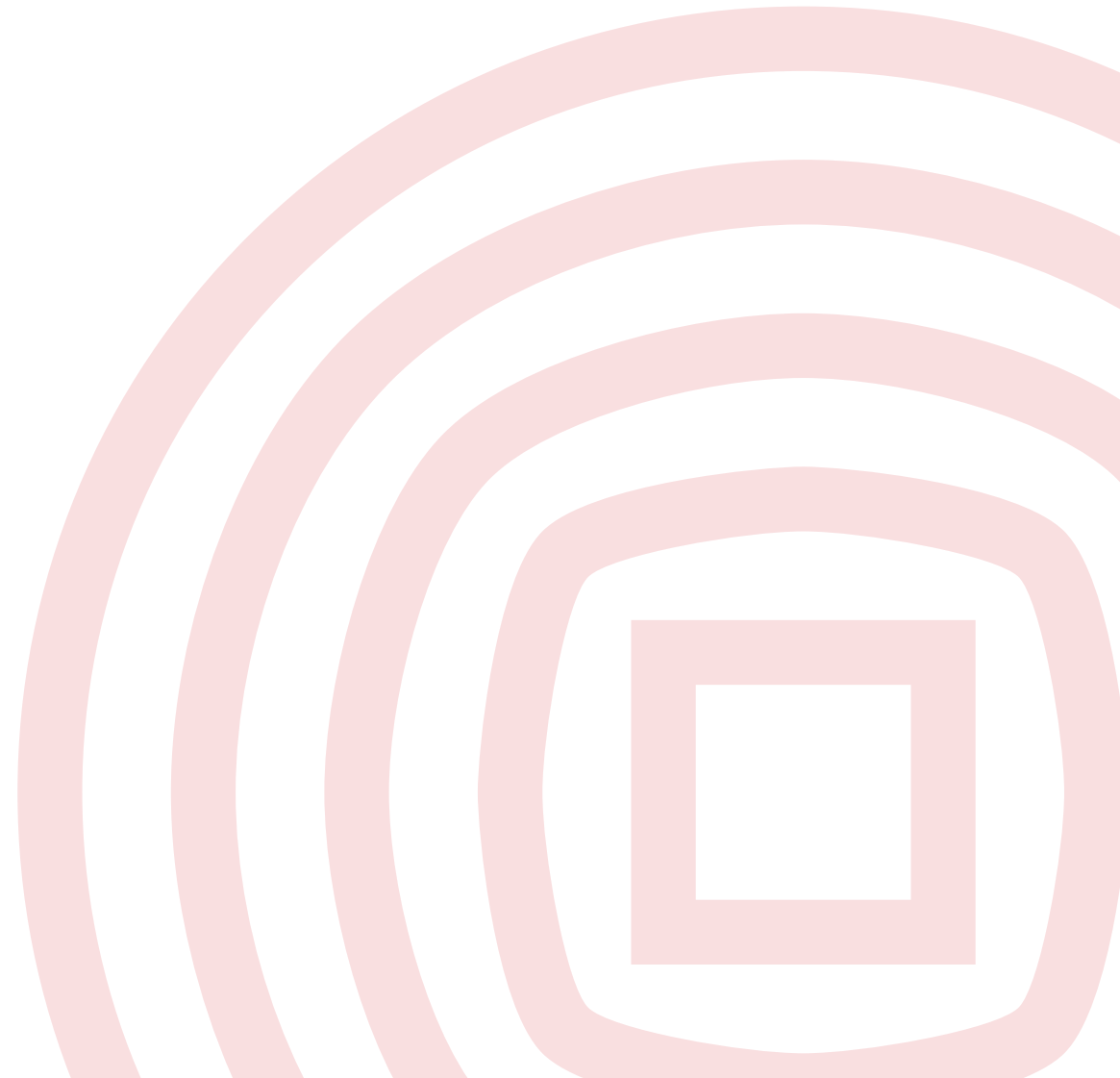

ПАМ'ЯТЬ, яку зберігаємо
ЛЮДИ, яких шануємо
КОЛЕКЦІЇ, за які дбаємо
ІДЕЇ, які генеруємо
РЕПУТАЦІЯ, яку захищаємо

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ

- ІМІДЖЕВИЙ
- ІНФРАСТРУКТУРНИЙ
- УПРАВЛІНСЬКИЙ
- СОЦІАЛЬНИЙ
- ФІНАНСОВИЙ

ПРІОРИТЕТНІ АУДИТОРІЇ

- школярі, студенти, молодь
- родини Героїв Небесної Сотні
- учасники Майданів та їхні родини
- представники середнього класу
- творча інтелігенція, інтелектуали
- журналісти, медійники
- дослідники і науковці
- музейні фахівці
- викладачі, вчителі, митці
- громадські активісти, політики
- туристи, урядові та іноземні делегації

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРУКТУРА

МЕМОРІАЛ ГЕРОЇВ

**вшанування
і збереження
пам'яті**

МУЗЕЙ МАЙДАНУ

**збереження–
дослідження–
консультування–
презентація**

ДІМ СВОБОДИ

**дискусія–
переосмислення–
навчання–
поширення–
спільнодія–
творчість**

Довгострокова перспектива (5–10 років):

спорудження будівлі для Музею на Алеї Героїв Небесної Сотні

Середньострокова перспектива (2–5 років):

адаптування Українського Дому на Європейській площі,
приміщення Федерації профспілок України на вул. Хрещатик

Перехідний / Тимчасовий варіант:

адаптування частини приміщення Українського Дому для розміщення адміністративної частини Музею та фондової колекції, створення змінної експозиції

СТРАТЕГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

СЛАБКІ СТОРОНИ ТА ЗАГРОЗИ:

- відсутність національного досвіду й успішних практик у музеєфікації «гарячої історії»
- застороги громадськості щодо музеєфікації Майдану
- фінансово-економічна криза в державі
- відсутність бюджетного фінансування на створення і розвиток музею
- окупація території України та війна на сході
- нефінансування з державного бюджету поточних і капітальних ремонтів, нового будівництва, закупівлі експонатів, придбання виставкового обладнання
- складнощі у залученні позабюджетних коштів через значне погіршення фінансової індивідуальної і корпоративної спроможності в країні
- відсутність політики розвитку музею й підтримки музейних ініціатив з боку державної та міської влади
- відсутність приміщення для адміністрації, персоналу, фондосховища, експозиції, культурних і освітніх програм, громадського простору
- стихійність меморіалізації та несистемність музеєфікації
- зрив першочергових заходів з охорони нерухомих об'єктів культурної спадщини
- відсутність гідного місця і форм вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні та учасників Революції Гідності
- «замороження» результатів міжнародного конкурсу «Територія Гідності»

СИЛЬНІ СТОРОНИ ТА СПРИЯТЛИВІ ФАКТОРИ:

- світова практика скорочення дистанції між подією та її меморіалізацією
- зростання зацікавленості подіями і наслідками Революції Гідності з боку світової спільноти
- локація меморіальних місць і пам'яток у центрі столиці
- наявність будівель і місць, які можуть у перспективі стати експозиційними площами музею
- унікальна збірка
- статус національного, фінансування з державного бюджету
- формування високопрофесійного відданого трудового колективу різних спеціальностей
- об'єднана ініціатива засновників
- широке коло зацікавлених сторін
- динамічне формування кола партнерів, друзів і симпатиків музею
- міжнародна індивідуальна й інституційна експертна підтримка
- активне вивчення міжнародного досвіду, аналіз прототипів і аналогів
- наявність концептуально-архітектурних проектів (конкурс «Територія Гідності»)
- апробовані елементи музейних експозицій, виставок, програм
- системна робота із фіксації та оприлюднення свідчень учасників Майдану
- потужний публічний і професійний ресурс медійних, документальних, мистецьких і архівних матеріалів

СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ

- I. СТВОРЕННЯ МУЗЕЙНОГО ПРОСТОРУ**
- II. СТВОРЕННЯ МЕМОРІАЛЬНОГО ПРОСТОРУ**
- III. ФОРМУВАННЯ ЗБІРКИ**
- IV. БРЕНДИНГ, КОМУНІКАЦІЯ, РОЗВИТОК АУДИТОРІЙ**
- V. НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ**
- VI. ПРОГРАМНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**
- VII. УПРАВЛІННЯ І РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ**
- VIII. ФІНАНСОВА ЖИТТЄЗДАТНІСТЬ:**

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

НА 2021 РІК ЗАКЛАД:

- увійде в десятку найвідвідуваніших музеїв України;
- прийматиме 100 000 відвідувачів в музейно-меморіальному комплексі;
- збільшить колекцію до 15 000 одиниць зберігання;
- розширить штат до 80 осіб;
- матиме 10 000 друзів на ФБ, 15 000 фоловерів у Твітер, 300 000 відвідувань веб-сайту.

ПЕРШОЧЕРГОВИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ 2016 – 2017

МЕТА: поетапне створення сучасної музейної інфраструктури, ресурсного забезпечення, започаткування програмної діяльності, розвиток аудиторій.

ІНСТИТУАЛІЗАЦІЯ, УПРАВЛІННЯ, РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ

- 1. Визначення пріоритетних напрямків діяльності музею.**
- 2. Підбір персоналу, збільшення штатних одиниць.**
- 3. Удосконалення організаційної структури музею.**
- 4. Налагодження системного планування та звітності за виконану роботу адміністративного персоналу, керівників структурних підрозділів, працівників.**
- 5. Розробка посадових інструкцій, положень про структурні одиниці музею, положень про надбавки, доплати і преміювання, укладення трудового договору.**
- 6. Покращення умов праці та соціальний захист працівників музею.**
- 7. Запровадження мотиваційного стимулювання праці.**
- 8. Розкриття здібностей музейного персоналу, реалізація наявного фахового досвіду в повсякденній роботі.**
- 9. Запровадження системи кураторства в плануванні та реалізації музейних проектів.**
- 10. Створення Піклувальної ради, Наглядової ради, Ради розвитку.**
- 11. Створення стратегічного плану музею.**
- 12. Підготовка річного публічного звіту.**

БРЕНДИНГ, КОМУНІКАЦІЯ, РОЗВИТОК АУДИТОРІЙ

1. Запуск роботи із збільшення видимості музею у фізичному і віртуальному просторі.
2. Створення стратегії промоції музею.
3. Розробка фірмового стилю, бренд-буку, доменного імені, веб-сайту, промоційного відеоролика.
4. Активізація присутності у соцмережах (Facebook, YouTube, Twitter).
5. Розвиток партнерства і професійної комунікації.
6. Участь у міжнародних проектах.
7. Запровадження он-лайн трансляції музейних заходів.
8. Підготовка промоційних матеріалів, презентаційних, наукових і навчальних видань.
9. Активізація комунікації із зацікавленими сторонами та партнерами.
10. Залучення до музейної діяльності волонтерів.
11. Формування клубу друзів музею.
12. Активні виступи на радіо, ТБ, у ЗМІ.
13. Виступ в Інституті Гетті та на Міжнародному конгресі консерваторів (Лос-Анжелес, вересень 2016).
14. Набуття інституційного членства в Міжнародній раді музеїв (ICOM).

РОЗВИТОК МЕМОРІАЛЬНОГО ПРОСТОРУ

- 1. Локалізація місць пам'яті, маркування об'єктів і меморіальних місць;**
- 2. Проведення польових досліджень на Території Гідності, фіксація об'єктів та пам'яток.**
- 3. Створення пам'ятко-охоронної документації на нерухомі об'єкти для внесення в Державний реєстр нерухомих пам'яток культурної спадщини.**
- 4. Встановлення тимчасових охоронних знаків об'єктів і пам'яток.**
- 5. Спорудження інформаційних стендів на території Революції Гідності.**
- 6. Створення путівника Територією Гідності.**
- 7. Системний нагляд та благоустрій меморіального простору.**
- 8. Активізація меморіалізації в інших містах і населених пунктах України – встановлення комеморативних дошок, перейменування вулиць, проведення систематичних комеморативних заходів, створення експозицій у музеях, арт-центрах, школах.**

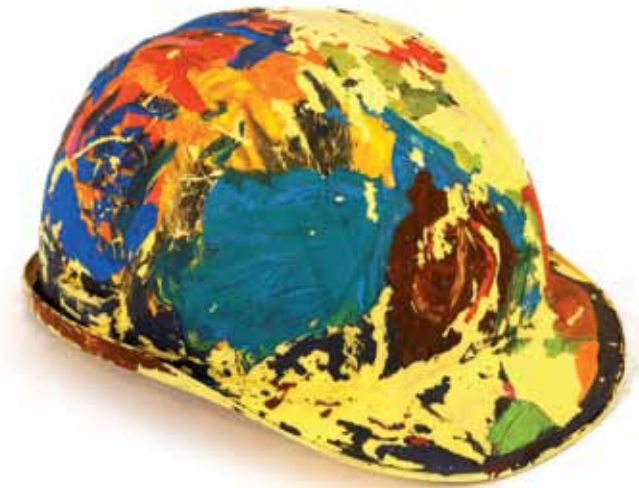
СТВОРЕННЯ МУЗЕЙНОГО ПРОСТОРУ

- 1. Набуття тимчасового приміщення для персоналу і збірки, створення робочих місць.**
- 2. Проведення відкритого архітектурного конкурсу з адаптації тимчасової будівлі для музею.**
- 3. Проведення конкурсу на проект основної / тимчасової експозиції музею.**
- 4. З'ясування статусу земельної ділянки на Алеї Героїв Небесної Сотні, 3–5.**
- 5. Запуск кампанії за ділянку і приміщення під музей.**

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

- 1. Створення науково-методичної та експертної рад.**
- 2. Розробка наукової концепції музею.**
- 3. Створення каталогу збірки «Творчість Свободи».**
- 4. Проведення щорічної конференцій, панельної дискусії, круглого столу, семінару.**
- 5. Налагодження співробітництва з профільними академічними і учбовими закладами.**
- 6. Здійснення робочих візитів за кордон для вивчення міжнародного досвіду.**
- 7. Участь у міжнародних конференціях.**

ПРОГРАМНА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Влаштування мандрівної і віртуальної виставки.
2. Представлення музею в експозиції Будинку історії Європарламенту (Брюссель, жовтень 2016).
3. Відзначення Дня Гідності та Свободи спец-проектом «Арсенал Свободи» в Мистецькому Арсеналі (19–27 листопада 2016).
4. Проведення Круглого столу «Музей і школа: стратегії динамічного партнерства» (листопад 2016);
5. Вшанування пам'яті полеглих на Майдані (День Героїв Небесної Сотні, 20 лютого).

ФОРМУВАННЯ ЗБІРКИ

- 1. Визначення пріоритетів комплектування фондів.**
- 2. Активне поповнення збірки.**
- 3. Здійснення обліку збірки.**
- 4. Оцифрування збірки.**
- 5. Забезпечення належного збереження і охорони музейної збірки.**

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І УПРАВЛІННЯ

- 1. Ефективне використання бюджетних коштів для створення і розвитку музейної інфраструктури.**
- 2. Підготовка оптимального бюджетного запиту на 2017 рік.**
- 3. Активізація залучення позабюджетних джерел фінансування основної діяльності.**
- 4. Заснування Фонду підтримки ініціатив музею.**

ПІЗНАЙ СВОБОДУ.

Відчуй свободу і надихни на неї інших – через історію і теперішність, що зустрілися у нашій збірці, експозиції, меморіалі, програмах, поглядах.

ЗАХИЩАЙ СВОБОДУ.

Пам'ятай про борню за свободу, вшановуй її героїв, захищай її у повсякденні.

ТВОРИ СВОБОДУ.

Змінюй теперішнє і формуй майбутнє у діалозі й активній співпраці.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕМОРІАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС
ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇСОТНІ –
МУЗЕЙ РЕВОЛЮЦІЇ ГІДНОСТІ**

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Ігор Пошивайло